

[Anne Grete Holmsgård]

ikke at blande sig for meget i de områder, der i Vesten betragtes som vitale økonomiske og strategiske områder, f. eks. gennem omfattende økonomisk og militær støtte til befrielsesbevægelser eller til lande i den tredje verden, der forsøger at løsrive sig fra vestlig kontrol.

Vestens vitale interesseområder er i stigende grad blevet betegnet som den tredje verden. Det er her, de store råstofmængder er, f. eks. olien i Mellemøsten, store mængder af mineraler i det sydlige og det nordlige Afrika. Desuden er der omfattende vestlige, herunder danske, investeringer i den tredje verden, og den økonomiske krise har yderligere sat skub i interessen for at flytte produktionen ud, hvor arbejdskraften er billig og uorganiseret. Det skal heller ikke glemmes, at den tredje verdens markeder og det nyopdagede marked i Kina er af særdeles stor betydning for den vestlige industri. For hele det vestlige samfundssystem vil det ganske enkelt betyde økonomisk katastrofe, hvis kontrollen med disse områder mistes.

Danmark er ikke den vigtigste brik i Vestens samlede kontrol med de strategiske og økonomiske områder, men Danmark deltager gennem NATO-samarbejdet, gennem EF-samarbejdet og gennem sin generelle udenrigspolitik i at fastholde en permanent underudvikling i disse områder. Når den danske regering med den ene tunge påstår, at den er imod apartheid, og med den anden tunge går imod en effektiv økonomisk blokade af Sydafrika, er det udtryk for forsvar af disse interesser.

Jeg vil nævne et andet eksempel: på FNs generalforsamling i 1979 stemte Danmark mod en resolution, der vender sig mod israelsk atomoprustning, til trods for at Danmark i tale gennem sin udenrigspolitik går imod spredning af atomvåben og går ind for en såkaldt fredelig løsning i området.

Men der er naturligvis linje i disse holdninger. På den ene side bestemmes udenrigspolitikken af, hvad der styrker de vestlige økonomiske interesser i den tredje verden, og støtter denne, i det omfang man mener det er nødvendigt for at undgå for stor social modstand i befolkningerne i de samme områder; Lomékonventionen er f. eks. et udtryk for dette.

Det danske medlemskab af EF har, som VS hele tiden har fremhævet, øget en såkaldt

fælles optræden i alle mulige udenrigspolitiske forhold med det klare sigte at styrke Vesteuropa som økonomisk enhed og som politisk-militær enhed. Det nyeste udspil er Rommødets løsningsforslag på krisen i Afghanistan. EF-landene har her set en mulighed for at træde ind i en mellemposition mellem USA og Sovjet og optræde som den kraft, der kan sikre en uafhængig udvikling i Afghanistan og sikre, at ingen andre magter, som det hedder, f. eks. USA, udnytter det militære tomrum til at fremme egne interesser i området. Man kunne med rette spørge, hvis interesser denne model skal sikre, men svaret forekommer ærlig talt temmelig ligetil.

Stærke vesteuropæiske lande som Frankrig og Tyskland har i lang tid opdyrket områderne i Mellemøsten, og mulighederne for at træde til i Afghanistan skal ses i dette lys. Der er dog et andet aspekt i denne model, der er nok så vigtigt, og det er udviklingen henimod større militært samarbejde mellem EF-landene. Allerede under forhandlingerne mellem Frankrig og Vesttyskland var der tale om øget militært samarbejde, og det er klart, at EF som såkaldt mægler i Afghanistan vil fortsætte et yderligere militært samarbejde.

Situationen er jo ikke helt ny: som vi tidligere har set, har Frankrig været indblandet i Zaire, og det samme har Belgien. Samtidig presser USA på for at få Vesteuropa til at intervenere direkte i den tredje verden.

Dårlige kræfter vil med nidkærhed udnytte enhver chance for at opvise en koldkrigsstemning, og det har vi bl. a. set i det sidste stykke tid. Og selv om det koldkrigshysteri, vi oplever i dag, ikke kan sammenlignes med det, der var i 1950'erne, er det stadig væk en fare. Præcis her ligger der en stor sikkerhedspolitisk fare for den danske arbejderklasse, men også for befolkningen i den tredje verden. Det må være venstrefløjens, alle socialistiske kræfters opgave at gå imod dette hysteri.

Jeg skal til sidst på mit partis vegne fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Folketinget fordømmer den sovjetiske invasion i Afghanistan og opfordrer Sovjetunionen til at trække sine tropper ud af landet. Folketinget fordømmer samtidig USAs oprustning og eskalering af den kolde krig og opfordrer NATO til at fratage planerne